

19 בינואר 2026

לכבוד

ח"כ אלון שוסטר

יו"ר הוועדה לביקורת המדינה

aschuster@knesset.gov.il

שלום רב,

הנדון: בקשה לקיום ישיבת מעקב דחופה עקב שחיקת איכות כוח האדם במשטרת ישראל וכוליטיזציה של הדרג הפיקודי

- פנייה זו נשלחת אלייך מטעם מכון זולת לשוויון וזכויות אדם בבקשה דחופה לקיום ישיבת מעקב בוועדה לביקורת המדינה בנושא שחיקת איכות כוח האדם במשטרת ישראל וכוליטיזציה של הדרג הפיקודי, בהמשך ישיר לסדרת דיוני הוועדה שנערכו במהלך שנת 2025, זאת לאור הצטברותן של ראיות מדאיגות המצביעות על משבר כוח אדם משמעותי במשטרת ישראל.¹
- להערכתנו, קיימת זיקה ישירה ומובהקת בין השחיקה הדרסטית בהיקף ובאיכות כוח האדם המגויס למשטרה, לבין תהליכי הפוליטיזציה המואצים בסגל הפיקוד הבכיר. שחיקה זו אינה עומדת בחלל ריק, אלא משקפת כשל מבני שבו עיוות מערכת התמריצים והכפפת המינויים המקצועיים לשיקולים פוליטיים, מובילים בהכרח לירידה בסטנדרטים המקצועיים ולפגיעה ביכולתו של הארגון למשוך ולשמר כוח אדם איכותי.
- התשתית העובדתית המונחת בבסיס פנייתנו נשענת על נתונים רשמיים שהתקבלו ממשטרת ישראל במענה לבקשות חופש מידע שהגיש עו"ד איתי מק ממכון זולת, החושפים שחיקה עקבית ומדאיגה בנתוני הסף של המגויסים: ממוצע ציוני הדפ"ר (דירוג פסיכוטכני ראשוני) ירד מ-5.9 בשנת 2020 ל-5.2 בשנת 2024, וממוצע ציוני העברית ירד מ-7.6 ל-7.2 באותה תקופה. נתונים אלה מעידים על קושי מבני עמוק בגיוס כוח אדם איכותי העומד בסטנדרטים מקצועיים מינימליים.
- מעבר לנתוני הגיוס, הנתונים מצביעים על ירידה חמורה ברמת המקצועיות של השוטרים כבר בשלבי ההכשרה הבסיסיים ביותר. ממוצע ציוני הכשירות בקורס יסוד סייר צנח מ-84.11 בשנת 2022 ל-81.15 בשנת 2024; באותה תקופה נרשמה ירידה בממוצע ציוני הכשירות בהכשרת יסוד בלש (מ-85.32 ל-83.32) ובהכשרת יסוד חוקר (מ-87.15 ל-86.25). מדאיג במיוחד הנתון הנוגע לקורס קצינים ייעודי (פרק משותף), שם נרשמה צניחה דרמטית מציון ממוצע של 86.37 ל-75.19 בלבד. הידרדרות זו בתוצרי הלמידה של שדרת הפיקוד העתידית מעלה סימני שאלה קשים באשר ליכולתם של קציני המחר להפעיל שיקול דעת מקצועי ומורכב.

¹ ג'וש בריינר (@JoshBreiner), X (12.1.2026).

5. הירידה באיכות כוח האדם אינה נתון סטטיסטי גרידא, אלא גורם ישיר לפגיעה בזכויות יסוד, ובפרט בחופש ההפגנה. שוטרים המגויסים ללא סינון איכותי ותחת הכשרות חסרות הופכים פגיעים יותר להנחיות פוליטיות ישירות, דבר שמתרגם בשטח לאליומות משטרתית ולדיכוי מחאות בניגוד לחובתיה המקצועיות של המשטרה.
6. מדובר בכשל מינהלי חמור הפוגע בליבת התקינות של השירות הציבורי. כפי שהובהר בפניותינו הקודמות לוועדה,² מעורבות הדרג הפוליטי במינויים יוצרת תלות קידומית של קצינים בשר, ובכך מעוותת את מערכת התמריצים הארגונית: מחד, היא מובילה לדחיקתם ולפרישתם של קצינים מוכשרים המסרבים להכפיף את שיקול דעתם המקצועי לאינטרסים פוליטיים; ומאידך, היא מייצרת חסם כניסה משמעותי עבור מועמדים איכותיים המבקשים לשרת בארגון מקצועי ואינם חפצים להיות חלק ממנגנון פוליטי. התוצאה היא "ברירת מחדל" המותירה בשורות הארגון כוח אדם שמוכנותו לציית להכתבות פוליטיות עולה על כישוריו המקצועיים.
7. כחלק מחובת הפיקוח הפרלמנטרי, אנו קוראים לאמץ את עמדת ח"כ בן ארי, ששימשה כיו"ר הוועדה בדיונים קודמים שנערכו בנושא, ולקיים דיון המשך מעמיק בהשלכות הפוליטיזציה המואצת שעוברת משטרת ישראל. יש לבחון כיצד מהלכים אלו משפיעים על איכות כוח האדם בארגון, וכיצד הם מעצבים מחדש את סדרי העדיפויות המבצעיים ואת אופן הפעלת הכוח כלפי כל אדם הנמצא במרחב הציבורי.
8. יתרה מכך, נוכח העובדה שדו"ח מבקר המדינה האחרון בנושא מינויים בכירים פורסם עוד ב-2018, ולאור שורת מינויי קצינים שעוררו ביקורת שיפוטית וציבורית נוקבת, אנו פונים אליך לפעול מול משרד מבקר המדינה בבקשה דחופה לפתיחת ביקורת מעקב מעמיקה. ביקורת זו הכרחית כדי להבטיח ששדרת הפיקוד במשטרה נבנית על בסיס שיקולים מקצועיים ואתיים בלבד, ומחויבת להגנה על זכויות אדם בסיסיות ללא הטיות פוליטיות.
- נשמח להציג את עמדתנו במהלך הדיון ולהרחיב בדבר הצורך בהגנה על המשטרה מפני פוליטיזציה מסוכנת.

בכבוד רב,

עינת עובדיה

מנכ"לית, מכון זולת

עותק: הוועדה לביקורת המדינה, במייל vbikoret@knesset.gov.il

² בקשה לשיבת מעקב בוועדה לביקורת המדינה – התערבות השר לביטחון לאומי במינויים וקידומים של קצינים בכירים במשטרה, מכון זולת (29.4.2025); בקשה מי"ר ועדת הוועדה לביקורת המדינה, מיקי לוי, לבדוק את הליכי המינוי של קצינים בכירים במשטרה בידי השר לשעבר בן גביר, מכון זולת (10.2.2025).